

2016-08-17

Dnr SU FV-1.1.3-2118-15

Karolina Alveryd
Utredare
Juridiska fakultetskansliet

Områdesnämnden för humanvetenskap

Remiss: Promemoria om ett nytt ersättningssystem för mottagande av ensamkommande flyktingbarn

Sammanfattning

Juridiska fakultetsnämnden anser att målsättningen att övergå till ett mer effektivt och förenklat betalningssystem är lovvärd men att vissa aspekter av förslaget borde undersökas vidare. Enligt fakultetsnämnden är konsekvensanalysen långt ifrån fullständig och den saknar i väsentliga delar en analys av förslagets effekter vad gäller påverkan på integration.

Förslaget

I promemorian föreslås att det nuvarande ersättningssystemet för kommunernas mottagande av ensamkommande barn och unga förenklas genom att man tar bort överenskommelser med kommunerna och ersätter vissa kostnaderna med schablonbelopp för att därigenom skapa incitament till att hålla nere kostnaderna.

Förslaget att ta bort systemet med överenskommelser med kommunerna saknar konsekvensanalys. Alla kommuner har inte samma kapacitet vad gäller boende, sjukvård eller skolor. Detta har inte beaktats i förslaget. Dessutom skall enligt förslaget kommunerna få ersättning endast för sju dagars beredskap.

Att likställa asylsökande barn med barn med uppehållstillstånd vad gäller kommunernas ersättning måste anses vara en förbättring, liksom att ersättning skall betalas till den kommun som faktiskt har tagit ansvar för barnet, och inte endast till den kommun som har så att säga "skickat barnet vidare". Att ersättningen skall betalas till den kommun i vilken socialnämnden har ansvar för barnet är också ett positivt steg.

Att behandla ungdomar i åldern 18-21 år olika ifråga om boende beroende på om de är asylsökande eller har uppehållstillstånd kan få framtida negativa effekter. Enligt promemorian, s 38, har den som är 18 år enligt 14 § LMA rätt till logi på en förläggning, och "[b]edömningen är att asylsökande ensamkommande unga som har fyllt 18 år i normalfallet ska bo på en förläggning enligt LMA." Det verkar av förslaget som att så snart individen fyller 18 år skall både schablonbeloppet sänkas markant och individen

Juridiska fakultetsnämnden

flyttas till logi på en förläggning. En så stor förändring av livsförutsättningarna kan medföra fördärvande konsekvenser för en så ung individs stabilitet. Fakultetsnämnden anser att effekterna av kostnadsförslaget och de avsedda förflyttningarna till förläggning måste utredas mer. Det gäller inte minst ur ett könsperspektiv ifråga om könsfördelningar på förläggningarna.

Ett alternativ beträffande schablonbeloppet vore att tillämpa schabloner men med minskad ersättningen i etapper, så att möjligheten finns för en smidigare övergång från åldrarna 18 till 21. Om individen studerar på gymnasiet borde personen kunna fortsätta bo i en stabil miljö oavsett om hen har fyllt 18 år. Det saknas även en konsekvensanalys av hur förslaget avseende 18-åringar kan komma att påverka dessa ungdomars framtida integration. Givet hur betydelsefull en framgångsrik integration av så unga personer är ur ett långsiktigt kostnadsperspektiv framstår detta som en stor brist i utredningen.

Sänkningen av schablonbeloppet för de ungdomar som har uppehållstillstånd till 750 kr per dygn verkar inte heller ha något vidare underlag, särskilt som förslaget är att dessa ungdomar skall kunna placeras i kommunala hyreslägenheter, privata hyreslägenheter eller studentlägenheter. Kommunernas möjlighet att ordna stödboende för ungdomar mellan 18 och 21 år med denna ersättningsnivå har inte heller utretts närmare. När bostadsbristen (särskilt studentlägenheter) tas i beaktande är det sannolikt att vissa kommuner kommer att drabbas oproportionerligt hårt av en sådan sänkning.

Sammanfattningsvis tillstyrker fakultetsnämnden generellt tanken att förenkla ersättningssystemet, men nämnden anser att utredningen brister i flera avseenden och att ovannämnda frågor behöver utredas vidare. De korttidsbesparingar som promemorian försöker uppnå kan medföra långtgående större samhällskostnader som inte har utretts, särskilt vad gäller dessa barns och ungdomars möjlighet till integration.

Remissvaret har på fakultetsnämndens uppdrag beslutats av dekanus, professor Jonas Ebbesson. Ytrandet har beretts av universitetslektor Laura Carlson. Föredragande har varit utredare Karolina Alveryd. Ytrandet har expedierats av Juridiska fakultetskansliet.

Jonas Ebbesson

Karolina Alveryd